Unijní Clean Industrial Deal má šanci uspět – v likvidaci průmyslu

28.2.2025 - Milan Smutný | Epoch Times ČR

Dokument Evropské komise na pomoc nekonkurenceschopnému průmyslu zemí EU vlastně nezklamal a jeho název to potvrdil. Clean Industrial Deal (CID) se dá dobře interpretovat: vyčistíme EU od průmyslu. Pak splníme údernické unijní plány dekarbonizace.

Zveřejnění dokumentu CID ve středu 26. února bylo ale už přespříliš i na premiéra Petra Fialu, dosud rozhodného stoupence dekarbonizační ideologie Green Dealu a její realizace v legislativním balíčku Fit for 55, stvrzené i za předsednictví vlády ČR pod taktovkou Petra Fialy.

Předseda vlády ČR na síti X národu v den zveřejnění CID sdělil: „Dohoda o čistém průmyslu, představená Evropskou komisí, nepovede k posílení konkurenceschopnosti Evropy. Není možné stále lpět na tom, že musíme do roku 2040 snížit emise o 90 %, a zároveň tvrdit, že prioritou je konkurenceschopný průmysl, protože oba cíle nelze současně splnit. Představený dokument mluví o snižování energií, ale nenabízí konkrétní řešení. Nepočítá například s funkčním oddělením cen plynu a elektřiny, po kterém dlouhodobě voláme. Nereflektuje zkrátka změny, kterými svět v posledních dnech a týdnech prochází. Pro nás to znamená jediné: musíme ještě aktivněji posilovat alianci pro konkurenceschopnost a hledat spojence pro úpravy a revizi Green Dealu, jako to velmi úspěšně děláme v případě automobilového průmyslu a vytváření lepších podmínek nejen pro jeho konkurenceschopnost, ale i pro jeho zachování v Evropě.“

Předseda české vlády ještě ale očividně úplně nepochopil, že Green Deal není schopen žádné revize. Ideologie včetně této pseudo zelené se nedají revidovat, ale jen zrušit a poslat do nepěkné historie. Na svou mizernou obhajobu různí členové Fialova kabinetu v čele s premiérem dnes jenom papouškují základní obvinění na adresu předchozího premiéra Andreje Babiše a jeho kabinetu, že mohl vetovat rámcovou dekarbonizační dohodu o Green Dealu v roce 2019. To je sice pravda, ovšem Babiš pronásledovaný za svůj možný dotační konflikt zájmů byl v Bruselu příliš slabá persona na možný odpor. A tak raději do Česka přivezl a národu slavnostně vyhlásil příslib jednoho bilionu korun dotací EU na zelenou tranzici. V současnosti má už ale Babiš jedinou mantru: Green Deal je mrtev.

Dnes se premiér Fiala vymezuje postupně stále výrazněji proti největším zhůvěřilostem závazného balíčku Fit for 55 (snížení emisí CO2 do roku 2030 o 55 % proti roku 1990). Jako je zákaz spalovacích aut po roce 2035 a jejich zničující penalizování za nesplnění emisních flotilových cílů od letošního roku, nebo zavedení nových emisních povolenek ETS2 na pohonné hmoty a vytápění obydlí plynem a uhlím od roku 2027. Přitom jen před doslova pár lety Petr Fiala sám celý šílený dekarbonizační program spolu se svými ministry nejen podepsali, a to bez jakékoli výhrady, poznámky či žádosti o upřesnění, ale dokonce snaživě prosazovali, jak s úžasem kvitoval tehdejší místopředseda EK a guru zelené ideologie EU Frans Zimmerman.

Jakou expertízu si předseda vlády a ministři nechávají připravovat před schválením tak zásadních politik, jako jsou pro průmysl i domácnosti zničující dekarbonizační regulace, že je po pár letech zase chtějí zrušit? Vláda ČR spojence v EU potřebuje. Dokud se proti Green Dealu tvrdě nevymezí 65% kvalifikovaná většina členských zemí EU s příslušným počtem obyvatelstva, ve směřování této ideologie jako obřího Titaniku neomylně směřujícího k nárazu na ledovec se v podstatě nic nezmění. CID to potvrzuje dokonale.

Jak uvedl bruselský portál Politico, ve středu 26. února se po roce uplynulém od podepsání

Antverpské deklarace tamtéž znovu sešli evropští průmysloví titáni a generální ředitelé, aby se při setkání přímo se šéfkou EK Ursulou von der Leyenovou vyjádřili k CID. Ta dvě hodiny poslouchala jejich stížnosti a výhrady. Jak tlumočil novinářům ze schůzky polský europoslanec Michał Kobosko, za strnulými úsměvy velkých bossů se ukrývaly velké rozpaky. Někteří lídři průmyslu dokonce uvedli, že plánují opustit Evropu a přenést svůj byznys do USA. „Slyšel jsem, že je to příliš málo, příliš pomalu a příliš pozdě," komentoval vystoupení průmyslníků na adresu CID poslanec Kobosko. Paní von der Leyen jim v podstatě s úsměvem odvětila, že za rok se mohou v Antverpách znovu vidět. Je otázkou, kdo a kolik z nich už v Evropě za rok podnikat nebude.

Návrh dokumentu CID komentoval rovněž kriticky ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS). Nezměněné úsilí o dekarbonizaci podle něj zvyšuje náklady evropských firem. Tím se podle něj snižuje jejich konkurenceschopnost na globálním trhu. Omezení, která firmy musejí přijímat kvůli snížení emisí, pak podle něj motivuje evropské podniky, aby se investičně přesunuly mimo unii. Ministr zdůraznil, že dohoda nebere v potaz změněnou bezpečnostní situaci v Evropě, která bude vyžadovat zvýšení obranných výdajů. „Nebudeme mít na zvýšení výdajů na obranu a nezměněný objem dekarbonizace peníze," varoval. Dodal, že nedostatek potřebných peněz nelze řešit zvyšováním zadlužení.

Nový dokument CID o zlepšení stále klesající konkurenceschopnosti průmyslu EU ale v podstatě nalézá jediný recept: zničující a ekonomicky sebevražednou dekarbonizační regulaci se snažit sanovat novými půjčkami a dotacemi. Plán na podporu konkurenceschopnosti evropského průmyslu zahrnuje vynaložení 100 miliard eur (zhruba 2,5 bilionu korun) na rozvoj ekologicky šetrné výroby. Součástí plánu jsou také například opatření na podporu poptávky po ekologicky šetrných produktech vyrobených v EU či zjednodušení pravidel pro státní pomoc. Komise navrhne zřízení další instituce: Průmyslové dekarbonizační banky, která by měla financovat oněch 100 miliard eur na základě prostředků z Inovačního fondu, dodatečných příjmů z části systému obchodování s emisemi a revize programu InvestEU.

100 miliard eur zní jako velká částka, ale pro problémy zvláště energeticky náročného průmyslu je to kapka vody na rozpálené plotně. Příklady? Jen německé ocelárny Thyssen Group mají přislíbenou dotaci na „ozelenění" produkce oceli ve výši přes dvě miliardy eur. Poslední plně funkční ocelárna v Česku, Třinecké železárny, plánuje do roku 2030 zásadní dekarbonizaci výroby oceli výstavbou nové elektrické obloukové pece. Nová technologie nahradí polovinu stávající výroby oceli přes vysoké pece a kyslíkovou konvertorovou ocelárnu. Tahle dekarbonizační investice přijde na miliardu eur, přičemž více než 70 % investice chce společnost pokrýt dotacemi.

Nesmírně drahý dekarbonizační projekt v Třinci ale nestačí. 27. února řada médií vytroubila do světa zprávu, že ČEZ ESCO, zelená divize společnosti ČEZ, a Třinecké železárny podepsaly tříletý kontrakt na dodávku elektřiny z fotovoltaické elektrárny ČEZ Vrskmaň u Chomutova. Je to pro ČEZ první dlouhodobý kontrakt Power purchase agreement (PPA smlouva), který zajišťuje dodávku elektřiny pro zákazníka z jedné nebo více konkrétních elektráren. Takhle si ostatně představuje Evropská komise klíč k lepší ceně elektřiny pro evropský průmysl, a samozřejmě musí přednostně pocházet ze zelených zdrojů, tedy dominantně ze slunečních a větrných elektráren.

Protože FVE Vrskmaň spuštěná loni s kapacitou 4,79 MWp je 500 km daleko od Třince, fyzicky samozřejmě žádnou elektřinu do Třince dodat nemůže. O ceně dodávané a prodávané elektřiny ze slunečních panelů u Chomutova se s ohledem na utajení obchodních skutečností novináři nedozvěděli zhruba nic. Proč ne, když Slunce fakturu neposílá? Víme jen to, že objem dodávky elektřiny má činit 4,4 GWh ročně, to je tedy maximální roční výroba z FVE ČEZ Vrskmaň. Když se podíváme na veřejně dostupné údaje, Třinecké železárny nyní spotřebovávají kolem 1000 GWh elektřiny ročně. Jejich vlastní závodní energetika produkuje z černého a hnědého uhlí kolem 570 GWh ročně a zbytek dokupují ze sítě. Jinými slovy, velkolepě oslavovaná virtuální „dodávka" z FVE

Vrskmaň zatím pokryje 0,4 % celkové roční spotřeby elektřiny.

Ano, přitom všem je to zcela virtuální záležitost, kdy si ČEZ i Třinecké železárny plní zásady tvrdé zelené regulace ESG, jež jsou byrokraticky pro každou firmu daleko náročnější než vypracování výroční zprávy. Po zprovoznění elektrické obloukové pece by měla spotřeba elektřiny vzrůst v železárnách asi až na 1400GWh ročně. Přitom třinečtí železáři budou samozřejmě dekarbonizační politikou povinni nahrazovat výrobu vlastní elektřiny z uhlí zřejmě hlavně novými plynovými zdroji, a to opět s masivními dotacemi. A další výnosný byznys čeká společnost ČEZ Distribuce, která musí do Třineckých železáren pro novou obloukovou pec postavit nové elektrické vedení o přenosové kapacitě 150 MW.

Ovšem to je jen zlomek, co musí Česko v distribuci udělat, aby mohlo k síti přifázovat neustále rostoucí kapacitu dotovaných přerušovaných solárních a větrných zdrojů. Ale v právě schváleném regulačním období ta „rána“, o níž se postupně bude neustále zvyšovat regulovaná část celkové ceny elektřiny v položce distribuce, teprve přijde. Jak vyplývá z metodiky cenové regulace pro období 2026–2030, kterou 27. února vydal ERÚ, jen do roku 2030 budou investice do přenosových sítí a distribuce včetně jejich správy činit 187 miliard korun. Tomu budou i odpovídat výnosy správce přenosové sítě ČEPS, státního obchodníka OTE a soukromých distribučních firem. Zatímco za rok 2025 tyto výnosy pro všechny hráče v oblasti distribuce budou činit bezmála 68 miliard korun, v letech 2026 až 2030 včetně to přijde celkově na 395,4 miliardy korun. Nejvíce si z balíku ukrojí s 200,2 miliardy Kč ČEZ Distribuce, následovaný státní firmou ČEPS pro výstavbu nových dálkových sítí vysokého napětí za 69,6 mld. Kč, soukromí distributoři EG.D a.s. s 87,2 mld. Kč, pak PREdistribuce s 36,3 mld. Kč, nakonec pak státní firma OTE a.s. s 2,1 mld. korun. Samozřejmě vše zaplatí spotřebitelé v ceně regulované složky elektřiny. Nová metodika pro stanovení cen energií se připravovala od předloňského března. Regulovaná složka ceny elektřiny a plynu může vzrůst od příštího roku výrazněji než doposud.

Dále se podle představ Evropské komise na téma zeleného internacionalismu mají země EU co nejvíce přenosovými sítěmi propojovat, aby si prý posílaly levnou zelenou elektřinu tisíce km napříč kontinentem navzdory obřím ztrátám. Mezitím mimounijní Norsko s 95% podílem výroby elektřiny z vodních elektráren dalo jasně na vědomí, že nebude obnovovat zastaralé přenosové podmořské elektrické kabely do zemí EU, aby si nepřenášelo domů „nákazu vysokých cen“ elektřiny jako například loni v listopadu a prosinci z Německa, Dánska a Británie. Nechceme sloužit jako nějaká levná „baterie“ pro země, které si jinak neplní domácí úkoly v energetické soběstačnosti a bezpečnosti, nechali se slyšet rozhněvaní norští politici a experti.

Cenu silové elektřiny tak vinou stále větší instalace občasných zdrojů energie postupně převýší cena za regulované položky s dominancí nákladů na distribuci. Tarify elektřiny ale dozajista čekají ještě další změny právě s ohledem na nestabilní produkci ze solárů a větrníků. Jak ohledně denní i noční doby, ale také s dobou léta a zimy. Nebo zohlední fakt, zda zákazník odebírá elektřinu předvídatelně kontinuálně nebo zda je samovýrobce, ale zvláště v zimě je dominantně na odběru ze stabilních zdrojů odkázán. Daleko dražší také bude cena za jističe, tedy za garantovaný instalovaný příkon. Zde vlastně nastupuje tvrdá regulace, zatímco obří vyvolané distribuční náklady i při jen teoretickém zájmu o vybudování nových solárů či větrníků (nyní poptávka asi po 29 GW výkonu) se nepostihují.

Je příznačné, že Evropská komise si právě PPA smlouvy, jako má nyní ČEZ ESCO a Třinecké železárny, představuje jako základní nástroj snížení kritické výše cen elektřiny i plynu. Současně chce eliminovat nechuť bank investovat do riskantních zelených zdrojů, přičemž nad tím vším budou bdít garance Evropské investiční banky. Takže na všech stranách půjde o další nové dotace. Také má snad prý pomoci navrhované snížení daní na elektřinu, například v Česku z 21% sazby DPH na 15 %. To jsou potenciální výpadky daní pro příjmy státního rozpočtu ČR v řádu několika desítek miliard ročně v době, kdy se v kontextu nové politiky USA omezující obranu Evropy naopak rýsuje prudké

kontinuální navýšení rozpočtu ČR a dalších evropských zemí na obranu. To je fantasmagorie.

Základní je otázka, zda tanec nových dotačních stamiliard, které nakonec dříve či později vždy musí zaplatit daňoví poplatníci, může nějak pomoci ke zvýšení světové konkurenceschopnosti českého a celého evropského průmyslu? Koho bude mimo ideologicky zeleně izolovaný ostrov jménem EU zajímat, že ten či onen produkt je „ozeleněný“ a tudíž podstatně dražší? Nakoupí si i evropští zákazníci raději drahou zelenou evropskou ocel (třeba na tolik potřebnou výrobu zbraní a munice) než například ocel z Číny (roční dovoz nyní do EU činí přes 100 milionů tun), která je díky dominantní čínské uhelné energetice daleko levnější, a to možná levnější i s novými imisními cly na dovoz oceli, cementu, hnojiv atd., jež začnou platit od ledna 2026? Odpověď je negativní zprávou pro perspektivu průmyslu nejen v Česku.

Výroba oceli má svá specifika, protože probíhá v podstatě nepřetržitě, 24 hodin denně, 365 dní v roce, vysoké pece nemohou vyhasnout bez zásadních ekonomických škod. Přesto se také Česko po vzoru Německa a dalších zemí a v souladu s ideologií EU orientuje stále více na produkci elektřiny dominantně z dotovaných solárních a větrných zdrojů. I když stále máme v Česku základní stabilitu díky jaderným elektrárnám Dukovany a Temelín a další chceme stavět, bohužel s plnou provozní perspektivou až za 20 let. V Německu byl klíčovým energetickým směrem narativ odcházející vlády s dominantním vlivem strany Zelených, že německé podniky mají soustředit výrobu na dobu, kdy svítí slunce a fouká vítr. A v jiné době ji omezit. No raději s tím v zájmu svého zdraví na české chlapácké oceláře nechoďte, stejně jako na potravináře a další producenty, kteří potřebují zachovat svou světovou konkurenceschopnost v trvalém třísměnném provozu. Ale Slunce v noci nesvítí a vítr fouká podle své libovůle. Statistiky to potvrzují: fotovoltaické elektrárny vyrobí za rok tolik elektřiny, jako kdyby jejich instalovaný výkon jel naplno jen 1000 hodin. Pro větrné elektrárny v ČR je to maximálně dvakrát tolik.

Až ale budou chtít Třinecké železárny v roce 2030 mít pro svou výrobu oceli i nadále stabilní dodávku elektřiny, nebude se moci opřít o plánovaný obří nárůst instalovaného výkonu solárních a větrných elektráren, zato celkem jistě vypadne z elektro soustavy naprosto zásadní kapacita z uhlí. Jak ukazuje energetická statistika ERÚ za poslední kvartál 2024, solární zdroje s již registrovaným celkovým jmenovitým výkonem 3953 MW se na netto výrobě elektřiny loni v říjnu podílely z 3,8 %, v listopadu z 1,9 % a v prosinci z 1,2 procenta. Podíl větrných zdrojů s instalovanou kapacitou 351 MW je ještě marginálnější. Kapacita FVE má dle Národního klimatického plánu v roce 2030 sice vzrůst na 10700 MW (samozřejmě 9 z 10 panelů pochází z Číny), ale ani dva a půlnásobek výroby elektřiny ze solárů v simulované projekci proti loňskému podzimu nebude nepochybně ani náhodou s to nahradit výpadek stabilních uhelných zdrojů. Z parních zdrojů v současné kapacitě 9,5 GW zůstane zřejmě do dvou až tří let sotva dotovaná kombinovaná produkce KVET s 4 GW. Připomeňme, že poslední tři měsíce 2024 měly parní elektrárny podíl na čisté výrobě elektřiny 44 % v říjnu, 48,8 % v listopadu a 43,5 procenta v prosinci. Úvahy o jakémsi významnějším bateriovém zázemí české energetiky narážejí na obří náklady a neefektivnost.

Plán na drahou náhradu uhlí novými plynovými zdroji podpořenými jak instalačními, tak provozními dotacemi je stále v nedohlednu, zato zánik klíčových velkých šesti uhelných kondenzačních elektráren je zřejmě už za rohem. V zimním období nám tak reálně hrozí chybět kapacita 3-4 GW stabilního výkonu. Představa ČEPS i MPO podporovaná zelenými neodbornými neziskovkami o bezproblémovém či dokonce levném dovozu elektřiny z Francie či Německa, když elektřina ve stejném období chybí všem kolem nás, je opravdovým hazardem s českou energetickou bezpečností. Samozřejmě deficity elektřiny mohou vyhovovat obchodním šíbrům spekulujícím na vysokou cenu elektřiny a samozřejmě i na enormní zisky z ní bez ohledu na možný kolaps průmyslu.

Na závěr tohoto článku se podívejme zpět do sídla Evropské komise. Jedním z deklarovaných cílů pro řešení krize unijních podniků bylo vyhlášení revize podávání firemních zpráv o plnění regulačních

opatření a zeleného scoringu ESG. Velké firmy jich mají vyplňovat méně o 25 %, malé o 35 %. Nevíme ovšem z jakého objemu a kým to bude kontrolováno. Mezitím za účelem omezení byrokracie a papírování v EU Komise 26. února navrhla dvě nové směrnice a jedno nové nařízení. Také zahájila konzultaci k jednomu aktu v přenesené pravomoci a zveřejnila dva pracovní dokumenty pro zaměstnance.

Přece se nikdo nemůže myslit, že 60tisícová armáda bruselských úředníků se lehce vzdá své moci a přestane dokumentovat význam svého stavu dalšími směrnicemi a dokumenty s dominancí zelených regulací. Přes Atlantský oceán do Washingtonu je přece tak daleko a v Bruselu si ještě dlouho nikdo nekoupí na byrokracii „motorovou pilu“ jako prezident USA Donalda Trump. Vítejte ve stále zelenějším skanzenu EU!

https://www.epochtimes.cz/2025/02/28/unijni-clean-industrial-deal-ma-sanci-uspet-v-likvidaci-prumyslu